4278

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt), 29 april 1954

28 Dezer overhandigde Luns aan Susanto antwoordnota op enkele Indonesische nota's betreffende Manusama's politieke activiteit, waarvan inhoud - zonder complimenten etc. - als volgt luidt:

'Bij zijn komst in Nederland werd aan ir. Manusama medegedeeld, dat - overeenkomstig de regeling voor alle hier te lande verblijvende vreemdelingen - hij niet zou mogen deelnemen aan politieke activiteit, terwijl daaraan nog de voorwaarde werd verbonden, dat hij zich zou hebben te onthouden van iedere woordvoering hetzij in het openbaar, hetzij in besloten vergadering, behoudens de mogelijkheid van opheffing van dit verbod in bepaalde gevallen.

Ir. Manusama heeft zich tot dusverre gehouden aan de laatstomschreven voorwaarde, met uitzondering van woordvoering in een voor hem, dadelijk na zijn komst in Nederland georganiseerd interview.

Het zal het Hoge Commissariaat bekend zijn, dat Zijne Excellentie minister Beyen op 23 september 1953 aan de plaatsvervangend hoge commissaris, mr. Susanto, naar aanleiding daarvan mededeelde, dat het voorshands uitblijven van correctieve maatregelen tegen deze overtreding bewust geschiedde uit overweging, dat een te vroegtijdig ingrijpen wellicht een averechts effect zou hebben.

Aangezien ir. Manusama zich sindsdien bezig bleef houden met politieke activiteit is onderzocht, welke middelen de Nederlandse Regering in het algemeen ter beschikking staan om terzake correctief op te treden. Dit onderzoek is de oorzaak van de vertraging, welke is opgetreden bij de beantwoording van de hierboven aangehaalde brieven van het Hoge Commissariaat van de Republiek Indonesië.

De conclusie is geweest, dat de verwijdering uit Nederland van vreemdelingen, die handelen in strijd met de aan hun toelating verbonden verbodsbepalingen, het enige werkelijke afdoende middel is om aan ongeoorloofde activiteiten een einde te maken. Van oudsher leeft echter bij het Nederlandse volk zeer bewust de rechtsopvatting, dat het zedelijk niet geoorloofd is vreemdelingen uit Nederland te verwijderen, die hier om politieke redenen een toevlucht hebben gezocht, indien zulks in feite gelijk zou staan met uitlevering aan het land van herkomst.

In het geval van ir. Manusama zou verwijdering uit Nederland in feite resulteren in gedwongen terugzending naar Indonesië, hetgeen op grond van het voorgaande onuitvoerbaar is. Bij navraag in de daarvoor in aanmerking komende landen was namelijk reeds vóór ir. Manusama's verwijdering uit Nederlands-Nieuw-Guinea gebleken, dat geen dier landen bereid was hem blijvend op te nemen.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken verzekert echter het Hoge Commissariaat, dat de Nederlandse Regering niet zal nalaten ten aanzien van ir. Manusama die maatregelen te nemen, welke binnen het kader der wettelijke bepalingen mogelijk zijn.

Namens de minister van Justitie zal ir. Manusama door de bevoegde politie-autoriteit nogmaals worden gewaarschuwd zich te houden aan de voor hem geldende verbodsbepaling inzake het bedrijven van politieke activiteit.

Voorts zal zoveel doenlijk worden verhinderd, dat ir. Manusama in het openbaar het woord voert op bijeenkomsten, welke een politiek karakter dragen.

Luns kreeg de indruk, dat het antwoord Susanto meeviel. Naar aanleiding van Susanto's uiting van bevrediging dat de verjaardag van de RMS niet tot demonstraties had geleid, liet Luns blijken, dat discrete hints en waarschuwingen zijdens Justitie niet vreemd zijn geweest aan deze voor Indonesië bevredigende ontwikkeling.

Kenmerk: Beyen/Luns 730.
©BuZa, archief BZ, uitgaande codetel. Djakarta 1954
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19753